

Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí

Didaktický kurz pre pedagógov zo slovenských škôl v zahraničí

Komunikácia a kreativnosť na hodine slovenčiny, Didaktika pre materské školy a mladší školský vek

Forma konania: prezenčne

Odborné pedagogické a organizačné zabezpečenie: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici (Filozofická fakulta UMB, Pedagogická fakulta UMB)

Termín: 23. jún – 30. jún 2024

Rozsah: 40 hodín

Počet účastníkov: 30

Cieľové skupiny: pedagógovia 1. a 2. stupňa základných škôl a pedagógovia materských škôl z krajanského prostredia

Predpokladané zloženie skupiny frekventantov podľa predmetového zamerania:

A: slovenský jazyk, slovenská literatúra

B: predškolská a elementárna pedagogika

Cieľ kurzu: Kurz ponúkne účastníkom možnosť prehĺbiť si poznatky a posilniť kompetencie v oblasti odborovej didaktiky slovenského jazyka a didaktiky všeobecnovzdelávacích predmetov v slovenskom jazyku so zameraním na podporu aktívnej komunikácie v slovenčine a tvorivosti žiakov.

Anotácia:

Sekcia A:

Didaktický kurz je zameraný na predstavenie nových prístupov k vyučovaniu slovenského jazyka na predprimárnom, primárnom a sekundárnom stupni vzdelávania s osobitným zameraním na nasledovné témy:

- spisovná slovenčina,
- jazyková komunikácia,
- slovenská literatúra a jej didaktické využitie;
- jazyk a literatúra ako nástroj poznania regionálnej a národnej kultúry.
- čítanie s porozumením;
- tvorivé písanie;
- tvorivá dramatika.

Sekcia B:

Didaktický kurz je zameraný na predstavenie nových prístupov k vyučovaniu detí predškolského a mladšieho školského veku na predprimárnom a primárnom a stupni vzdelávania s osobitným zameraním na nasledovné témy:

- spoločenskovedný obsah v primárnom vzdelávaní
- životné zručnosti a ich rozvoj v primárnom vzdelávaní
- vedci a muzikanti v materskej škole
- hry a netradičné pomôcky na vyučovaní slovenského jazyka v primárnom vzdelávaní

- učenie, druhy a štýly učenia, zážitkové aktivity

Didaktický kurz vytvorí priestor na výmenu skúseností medzi pedagógmi pôsobiacimi v školách s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí a didaktikmi zo slovenského univerzitného prostredia zameriavajúcimi sa na prípravu študentov učiteľstva a učiteľov z praxe.

Práve výmena skúseností je kľúčovou aktivitou vzájomného učenia, ktorá umožní rozšíriť si odborný rozhľad a získať podnety pre reflexiu a následnú inováciu svojej vlastnej didaktickej práce. Pridanou hodnotou kurzu je posilnenie väzieb medzi účastníkmi z rôznych slovensky hovoriacich regiónov.

Metódy: prednášky, semináre, diskusie, autoreflexia

Materiál pre frekventantov:

- zoznam odporúčanej literatúry,
- súbor pracovných materiálov zložený z podkladov z jednotlivých častí kurzu.

Predpokladané výstupy:

- portfólio didaktických sekvencií a materiálov z uskutočnených workshopov,
- certifikát o absolvovaní vzdelávacej aktivity.

Rámcový obsah kurzu:

prof. PhDr. Katarína Chovancová, PhD.

1. O komunikačných rolách *alebo* Osobné zámená trochu inak – prednáška a seminár (90 min.)
2. Subjektívnosť a objektívnosť v texte z pohľadu čitateľa – prednáška a seminár (90 min.)
3. Tipy na čítanie pre menších a väčších – prednáška a seminár (90 min.)

Sekcia A:

Mgr. Eva Pršová, PhD.

1. Zo súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež (4 hodiny)
Témy, žánre, autori a ich knihy, vydavateľstvá. Ocenené knihy. Literatúra v školskej recepcii.
2. Literatúra medzi nástrojnými (4 hodiny). Tvorivá dielňa.
Lyrická poézia v didaktickej komunikácii. Kniha ako hra.
3. Milan Rúfus a jeho tvorba v literárnej komunikácii (4 hodiny)
Zuzanka ako téma Rúfusovej poézie. Eseje. Čítanie z Rúfusovej poézie.
4. Banská Bystrica a slávne osobnosti v nej - jedno popoludnie, exkurzia. Návšteva VKMK s oddelením pre deti a mládež, Lazovná ulica, Vila Dominika Skuteckého. Čítanie z románu P. Karvaša V hniezde.

doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD.

1. Kedy bola uzákonená štúrovská spisovná slovenčina - prednáška spojená s besedou
2. Najčastejšie omyly pri používaní slovenčiny. Ako si poradiť so slovenčinou - prednáška spojená s cvičeniami
3. Jazyková komunikácia a tvorba zmysluplného textu - prednáška spojená s tvorivou tvorbou textu
4. Jazyková výchova v hravých aktivitách – seminár
5. Aktivity v kontexte tvorivého písania
6. Didaktické aspekty novej kurikulumnej reformy
7. Živá cesta regiónom - tvorivé aktivity

Sekcia B:

PaedDr. Monika Brozmanová, PhD.

Práca so spoločenskovedným obsahom v primárnom vzdelávaní

Prednáška bude zameraná na prezentovanie novších prístupov v spracovaní učiva vo *VO človek a spoločnosť* pre primárne vzdelávanie a ich implementáciu do výučby. Budú prezentované aj ukážky prác študentiek učiteľstva pre primárne vzdelávanie v rámci seminárov k didaktike spoločenskovedného vzdelávania. Ukážky sa budú týkať využitia aktualít zo života spoločnosti vo výučbe spoločenskovedného obsahu v predmete *vlastiveda* i výučbe v zmysle novej kurikulumnej reformy v predmete *človek a spoločnosť*. V druhej časti sa pozrieme aj na analýzu zadávania úloh v učebniciach *vlastivedy* a tvorbe úloh podľa Bloomovej taxonómie.

Mgr. Ružena Čiliaková, PhD.

Workshop: Životné zručnosti a ich rozvoj v primárnom vzdelávaní

Čo sú životné zručnosti, na čo sú a aké potrebujeme? Identifikujeme a pomenujeme jednotlivé životné zručnosti. Naučíme sa ich integrovať do výučby na 1. stupni ZŠ.

doc. PaedDr. Ivana Rochovská, PhD.

1. workshop :Vedci v materskej škole

Úvod do problematiky bádateľských aktivít a ich využívania v materskej škole. Praktické ukážky rozvíjania prírodovednej gramotnosti detí predškolského veku s uplatňovaním bádateľských aktivít zameraných na tému Prírodné javy (svetlo, teplo, zvuk, sila a pohyb, magnetizmus, rozpúšťanie a pod.). Konkrétne aktivity pre deti predškolského veku na rozvíjanie schopností vedeckej práce.

Rozsah: 3 vyučovacie hodiny.

2. workshop: Muzikanti v materskej škole - hudobná výchova (aj) pre nehudobníkov

Rozvíjanie hudobnosti v kontexte celostného rozvoja osobnosti dieťaťa. Cieľom je na príklade realizovaného projektu "Muzikanti v materskej škole" ukázať ako možno v pútavých perцепčných a inštrumentálnych činnostiach rozvíjať hudobnosť a vzťah k hudbe. Zároveň je

zmyslom workshopu odbúrať strach u učiteliek a učiteľov, ktorí sa domnievajú, že nemajú dostatočné hudobné vzdelanie a obávajú sa púšťať s deťmi do niektorých hudobných aktivít. Ukážka projektu smeruje k možnosti vytvorenia hudobne podnetného prostredia spoluprácou s odborníkmi a vhodnom didaktickom vedení.

Mgr. Zuzana Kováčová Švecová, PhD.

Workshop: Hry a netradičné pomôcky na vyučovaní slovenského jazyka v primárnom vzdelávaní

Slovenčina sa dá učiť všelijako - klasicky, s pomocou učebníc, pracovných zošitov a nekonečných cvičení alebo aj veselo, hravo, netradične, kreatívne. Na workshope si ukážeme práve ten druhý spôsob a slovenčinu sa budeme učiť s využitím vecí okolo nás. Rozsah: 2 vyučovacie hodiny

Prof. PhDr. Soňa Kariková, PhD.

Seminár: Ja sa učím, ty sa učíš, spolu sa učíme... Učenie, druhy a štýly učenia, zážitkové aktivity.

Odborný garant vzdelávacej aktivity: prof. PhDr. Katarína Chovancová, PhD.

Sprievodný program:

Návšteva múzeí, galérií a kultúrnych podujatí podľa ponuky v meste a podľa záujmu účastníkov.

Ubytovanie a strava budú zabezpečené v priestoroch UMB

Organizačné zabezpečenie: Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí

Kontakt: jan.hrcan@umb.sk; zuzana.drugova@umb.sk